

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry:n lausunto arpajaislaista

Diaarinumero: VN/6327/2022

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry tukee esitystä

Kulttuuri- ja taideala on ollut yksi niistä hyvistä kohteista, joihin valtio on käyttänyt rahapeliyhtiönsä Veikkauksen tuottoja. Tuotot ovat jaettu opetus- ja kulttuuriministeriön kautta samalla tavalla kuin muutkin ministeriön kulttuuribudjetista jaetut valtionosuudet ja valtionavustukset. Kulttuurin rahoituksessa erityistä on toki kaikissa länsimaisissa demokratioissa tärkeä kädenvarren mitta -periaate, jolla turvataan tieteen ja taiteen vapaus. Suomessa taiteen vapaus on ollut taattu ihan riippumatta siitä, onko valtio rahoittanut toimintaa Veikkauksen tuotoista vai ns. yleiskatteellisesta budjetista.

Mitään erityistä logiikka ei ole ollut siinä, mitä kulttuuritoimintaa valtio on rahoittanut Veikkauksen tuotoista, mitä yleiskatteellisesta budjetista. Mitään erityistä kulttuuri- ja taidepoliittista muutosta ei siten tapahdu, kun Veikkauksen tuottoja ei enää ohjata OKM:n kulttuuribudjettiin. Kulttuuribudjetista noin puolet on ennen tuottojen dramaattista laskua rahoitettu Veikkauksen tuotoilla, eikä kulttuuribudjetin loppusumman ja Veikkauksen tuottojen välillä ole ollut kytköstä. Hallitusohjelmassa on tavoitteeksi kirjattu kulttuuribudjetin nostaminen prosenttiin valtion budjetista. Tämän tavoitteen toteuttamista ei ole haitannut, eikä edellyttänyt uusi, eikä vanha rahoitusmalli; kulttuuribudjetin koosta on koko ajan päätetty kulttuuripoliittisin perustein. Toisin kuin monella muualla Veikkauks-rahoitteisella toimialalla, suora kytköstä alan rahoituksen kokoon ei tosiaan ole Veikkauksen tuotoilla aiemminkaan ollut. Kulttuuri- ja taideala ei ole ollut riippuvainen rahapelitoiminnan tuotoista, vaan poliittisten päättäjien kulttuuritahdosta. Tältä osin KULTA ry pitää hallituksen esityksen luonnoksen sanamuotoja harhaanjohtavina.

Kun opetus- ja kulttuuriministeriö tiedusteli alan toimijoiden näkemyksiä uudesta rahoitusmallista, esitetty uusi rahoitusmalli sai enemmistön tuen. Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry tukee uutta rahoitusmallia, jossa koko OKM:n kulttuuribudjetti rahoitettaisiin vuoden 2024 alusta lukien menokehysten sisältä yleiskatteellisista budjettivaroista.

12.4.2022

Rosa Meriläinen

pääsihteeri